

УДК 343.344 (477)

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ПРОБЛЕМ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТ.СТ. 263, 263-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Павло МІТРУХОВ,викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності
Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної міліції,
Харківський національний університет внутрішніх справ**SUMMARY**

Legislative problems of criminal liability according to the Articles 263 and 263-1 of the Criminal Code of Ukraine are researched in the article on the basis of laws, normative and legal acts and law literature analysis. They are: first of all, criminal actions in the articles are qualified independantely from the aim of their commission; secondly, punishment is provided regardless the number of dangerous objects, repetition of crimes and the number of persons committed the crime; thirdly, ground for exemption from criminal liability for illegal handling of weapons, ammunition or explosives does not meet the requirements of legislation at present time. The ways of improving the current legislation aiming to solve some issues are also outlined in the systematic form.

Key words: public security, crimes, weapon, ammunition, explosives, devices, illegal handling.

АНОТАЦІЯ

У статті на основі аналізу законів, нормативно-правових актів та юридичної літератури розглядаються законодавчі проблеми кримінальної відповідальності за ст.ст. 263, 263-1 Кримінального кодексу України: по-перше, злочинні діяння у статтях кваліфікуються незалежно від мети їх вчинення; по-друге, покарання передбачене незалежно від кількості загальнонебезпечних предметів, повторності злочинів і кількості осіб, які вчинили злочин; по-третє, підстава звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами на сьогоднішній час не задовольняє потребам законодавства. Також у систематизованому вигляді накреслено шляхи удосконалення діючого законодавства з метою вирішення проблемних питань.

Ключові слова: громадська безпека, злочини, зброя, бойові припаси, вибухові речовини, пристрої, незаконне поводження.

Постановка проблеми. Однією з проблем, що останнім часом привертає значну увагу світової спільноти, є боротьба з різними видами транснаціональної організованої злочинності.

Боротьба з транснаціональною злочинністю надзвичайна актуальна для всієї міжнародної спільноти, у тому числі для сучасної України, оскільки серед неофіційних джерел отримання прибутків у світі перші три місця займають торгівля наркотиками, зброєю і людьми [1].

В Україні з усієї групи злочинів, пов'язаних з порушенням встановлених правил поводження з загальнонебезпечними предметами, незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами є найбільш поширеним злочином. Неконтрольований обіг відповідних загальнонебезпечних предметів приховує в собі високий рівень небезпеки спричинення шкоди людям та довкіллю. Суспільна небезпека злочинів, пов'язаних із незаконним обігом зброї, обумовлена ще й тенденцією розвитку насильницької озброєної злочинності, а також незаконним збройним підприємництвом [2, с. 66]. В умовах сьогодення це призвело до того, що в Україні зброю, бойові припаси та вибухові речовини використовують для нанесення

тілесних ушкоджень, вчинення вбивств, масових заворушень, бандитизму, розбоїв, терористичних актів та інших тяжких і особливо тяжких злочинів.

Згідно Указу Президента України від 18 лютого 2002 р. № 143 боротьба з незаконним обігом зброї та вибухових речовин визнана одним із пріоритетних напрямів діяльності правоохоронних органів держави [3]. Це ж зазначено і в наказі Міністерства внутрішніх справ України від 30.06.2009 р. № 285, де основними функціями Департаменту карного розшуку є організація проведення органами внутрішніх справ України профілактичних та оперативно-розшукових заходів із запобігання, виявлення, припинення і розкриття злочинів у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї, боеприпасів, вибухових речовин та радіоактивних матеріалів [4, с. 7]. Слід взяти до уваги Протокол проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боеприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних націй проти транснаціональної організованої злочинності, приєднавшись до якої у 2013 році, Україна взяла на себе зобов'язання в сприянні, полегшенні та зміцненні співробітництва між Державами-учасницями для недо-

пущення, боротьби й викорінення незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї та боротьби із цими діяннями [5, с. 2].

З кожним роком методи, за допомогою яких здійснюється незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, та цілі, задля яких воно проводиться, змінюються, а кримінальна відповідальність залишається неврегульованою. Проте сучасне життя вимагає від суспільства високоосвічених, думаючих і професійно підготовлених працівників, які б могли застосовувати і вдосконалювати знання та закони. Саме тому необхідним є більш ретельне вивчення та аналіз сучасного стану законодавчих проблем кримінальної відповідальності щодо осіб, які займаються незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, і розроблення пропозицій щодо удосконалення вітчизняного законодавства.

У ст. 3 Конституції України вказано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [6, с. 3-4]. Щоб забезпечити ці права і свободи людини, до Кримінального кодексу України включені різні види відповідальності за їх порушення.

Відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами передбачена ст.ст. 263, 263-1 Кримінального кодексу України [7, с. 120-121]. Але покарання у цих статтях передбачене незалежно від кількості загальнонебезпечних предметів, осіб і незалежно від мети вчинених дій: носіння, зберігання, придбання, виготовлення, переробка, ремонт, фальсифікація, незаконне видалення, зміна маркування, передача з метою збуту чи без такої мети, а це визначає проблему – злочинність діянь не відповідає покаранню та ступеню тяжкості вчиненого злочину за ст.ст. 263, 263-1 КК України, що значно впливає на призначення кримінального покарання і взагалі на кримінальну відповідальність.

Водночас проблема кримінальної відповідальності призводить до неякісного виконання завдань Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, котрий доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних націй проти транснаціональної організованої злочинності, Конституції України, Кримінального кодексу (далі КК України), Кримінального процесуального кодексу та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [5, с. 2; 6, с. 3-4; 7, с. 5; 8, с. 3; 9, с. 1]. Вирішення цієї пробле-

ми на сьогодні має дуже велике значення. Тому **метою статті є** вирішення законодавчих проблем кримінальної відповідальності осіб, які займаються незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Методи дослідження. Методологічним фундаментом дослідження є діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання соціально-правових явищ і оснований на ньому загальнонаукові, філософські та конкретнонаукові методи.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми. У різні часи питання відповідальності за злочини, пов'язані з незаконним обігом зброї, досліджували у своїх працях такі учені з кримінального права, як Я.М. Брайнін, О.М. Бандурка, В.І. Борисов, В.К. Гришук, А.Н. Костенко, А.П. Литвин, П.С. Магишевський, М.Г. Пінчук, О.М. Сарнавський, В.Я. Тацій, В.П. Тихий, П.Л. Фріс, М.М. Майстренко. Загальними проблемами в оперативно-розшуковій діяльності займалися наступні науковці: К.В. Антонов, О.Г. Цветков; О.М. Чистолінов, В.С. Кубарев, І.В. Кубарев, О.О. Руденко, О.В. Темніков, В.І. Ткаченко, Г.І. Стельмах, Г.М. Бірюков, І.В. Сервецький, Д.Й. Никифорчук, В.Д. Сушенко, В.П. Захаров, М.О. Сергачий, В.Е. Тарасенко, Р.В. Тарасенко, Д.О. Бабічев, П.О. Макаров, М.Г. Богуславський, М.М. Перепелиця, В.Д. Пчолкін, Н.Є. Філіпенко, І.Р. Шинкаренко та інші. Але вони недостатньо приділили уваги вивченню кримінальної відповідальності щодо осіб, які займаються незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Зазначені питання були вивчені в роботах Б.І. Бараненка, В.М. Бараняка, С.В. Діденка, В.В. Луговського, В.П. Меживого, М.Г. Пінчука, Т.М. Приходька, В.І. Рибачука, В.П. Тихого, однак, на наш погляд, в їх дослідженнях є деякі прогалини, вивченню яких буде присвячена стаття.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до ч. 1. ст. 2 КК України, підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, що містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом [7, с. 5]. Зокрема, ч. 1 ст. 263 та ч. 1 ст. 263-1 КК України вказує на те, що злочин вчиняється шляхом виконання будь-якої з указаних дій: носіння, зберігання, придбання, виготовлення, переробка, ремонт, фальсифікація, незаконне видалення, зміна маркування, передача чи збут вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв, а згідно ч. 2 ст. 263 вчиняється шляхом виконання дій: носіння, виготовлення, ремонт або збут холодної зброї. Але, на наш погляд, деякі дії, передбачені диспозицією цієї статті, мають різний рівень суспільної небезпечності, що, в свою чергу, повинно впливати на ступінь тяжкості, відповідальність і на покарання, перед-

бачене санкцією статті. Такі діяння, як носіння, зберігання, придбання, виготовлення, переробка, ремонт, фальсифікація, незаконне видалення, зміна маркування, передача вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин (а також носіння, виготовлення, ремонт холодної зброї) кваліфікуються незалежно від мети вчинення цих дій. Тобто маємо на увазі вчинення вищезазначених дій з метою збуту зброї, бойових припасів або вибухових речовин чи без такої мети, оскільки вчинення цих дій з метою збуту чи сам збут надають можливість незаконно використовувати зброю, бойові припаси або вибухові речовини іншими особами. Наприклад, надає можливість злочинцям придбати зброю для вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів. А особи, які займаються її продажем, понесуть покарання відповідно до тієї ж санкції статті, що і особи, які займаються незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами без мети збуту. Це, на наш погляд, неправильно, так як суспільна небезпека діяння вчиненого з метою збуту, більш висока. Для вирішення цієї проблеми вважаємо за необхідне виокремити обов'язкову ознаку суб'єктивної сторони цих злочинів – наявність або відсутність мети збуту, для чого визначили окрему статтю: «Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами з метою збуту чи їх збут». Вказана стаття в свою чергу повинна впливати на покарання і підвищувати відповідальність за ці діяння.

У Швейцарії [10, с. 241], Грузії [11, с. 260-261], Польщі [12, с. 178-179] та інших зарубіжних країнах збут зброї, бойових припасів або вибухових речовин – це окрема стаття або стаття, відповідальність якої значно вища, ніж за зберігання. Також у ст.ст. 307, 309 КК України передбачена різна відповідальність в залежності від наявності чи відсутності мети збуту [7, с. 164-166].

Покарання у ст.ст. 263, 263-1 КК України передбачене незалежно від кількості загальнонебезпечних предметів.

На практиці існують випадки незаконного поводження із загальнонебезпечними предметами у великій кількості, але відповідальність за це наступає така ж, як і за незаконне поводження з одиницею загальнонебезпечного предмету. Хоча незаконне поводження з арсеналом зброї, бойових припасів або вибухових речовин з метою збуту чи без мети є більш суспільно небезпечним, ніж незаконне поводження з одиницею зброї, бойового припасу чи 15 гр. вибухової речовини. Згідно п. 1 ч. 1 ст. 65 КК України суд призначає покарання у межах, установлених у санкції статті Особливої частини цього Кодексу, що передбачає відповідальність за вчинений злочин. Але ст.ст. 263, 263-1 КК України передбачають відповідальність незалежно від кількості загальнонебезпечних предметів. Тому, на наш погляд, у

статті необхідно передбачити такі ознаки, що обтяжують відповідальність, тобто кваліфікуючу ознаку – коли предметом незаконного поводження були зброя, бойові припаси або вибухові речовини у великих розмірах та особливо кваліфікуючу ознаку – коли предметом незаконного поводження були зброя, бойові припаси або вибухові речовини в особливо великих розмірах.

У Болгарії [13, с. 228], Таджикистані [14, с. 202-203] та інших країнах кримінальне законодавство передбачає відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами у великих та особливо великих розмірах.

Покарання у ст. 263 КК України передбачене незалежно від повторності злочинів і кількості осіб, які вчинили злочин.

Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами може бути вчинене повторно. Також цей злочин може бути вчинений однією особою, групою осіб та організованою групою. Оскільки ст. 263 КК України не передбачає такі кваліфікуючі ознаки, як повторне вчинення злочину групою осіб або організованою групою, то і не обтяжує відповідальність за них. На наш погляд, вчинення злочину повторно групою осіб та організованою групою – більш суспільно небезпечне, ніж вчинене вперше однією особою, і тому при призначенні покарання повинно передбачатися не як обтяжуюча обставина на загальних засадах (ст. 67 КК України), а як окрема кваліфікуюча ознака, що обтяжує відповідальність і впливає на покарання за вчинення цього злочину.

Тому вважаємо за необхідне внести до статті такі кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки, як вчинення злочину повторно, за попередньою змовою групою осіб, організованою групою.

У кримінальних кодексах Білорусії [15, с. 237-239], Росії [16], Республіці Молдова [17, с. 117], Придністровської Молдавської Республіки [18, с. 117] Болгарії [13, с. 228], Азербайджану [19, с. 245-246], Казахстану [20, с. 280-281], Таджикистану [14 с. 202-203] передбачені кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки (повторно, за попередньою змовою групою осіб, організованою групою) такого складу злочину, як незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами і відповідальність за них. Вивчення кримінального законодавства Білорусії [15, с. 237-239], Болгарії [13, с. 228], Грузії [11, с. 260-261], Латвії [21, с. 227-228], Китаю [22, с. 71-72], Польщі [12, с. 178-179] свідчить про те, що відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами у цих країнах віднесено до тяжких злочинів з позбавленням волі понад п'ять років.

Підстава звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами на сьогодні не задовольняє потреб законодавства.

У ч. 3 ст. 263 КК України зазначено, що від кримінальної відповідальності звільняється особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.

У п. 28 постанови Пленуму Верховного Суду України вказано, що «під добровільною здачею органам влади зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв необхідно розуміти такі дії, коли особа, маючи можливість і надалі зберігати будь-який з зазначених предметів, незалежно від мотивів за власним бажанням передає його відповідному державному органу». Мотиви такої поведінки можуть бути різними: каяття, вплив інших осіб, страх перед відповідальністю тощо. До добровільності здачі відноситься не лише передача цих предметів, але й повідомлення органам влади про їх місцеперебування при реальній можливості їх подальшого зберігання. Добровільність здачі зазначених предметів оцінюється з урахуванням конкретних обставин справи. Добровільна здача буде мати місце у випадку, коли особа, перебуваючи під арештом за вчинення іншого злочину, а не злочину, передбаченого ст. 263 КК України, заявляє про зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, що зберігаються у неї вдома чи в іншому місці і про які органам влади не відомо, або навіть якщо органам влади і відомо про зазначені предмети, однак винна особа про це не знає. Не є добровільною здача зазначених предметів, коли вони виявлені представниками відповідних органів влади і винна особа знає про це.

Практика свідчить, що зазвичай суб'єкти злочину ст. 263 КК України, ухиляючись від кримінальної відповідальності, використовують знання закону на свою користь. А дії, під якими розуміється добровільна здача органам влади зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв, є зручною «лазіркою» звільнення від кримінальної відповідальності. При затриманні суб'єкту достатньо сказати, що він направлявся здати їх до правоохоронних органів. Відомі випадки, коли члени злочинних угруповань під час затримання мали при собі письмові заяви про намір здати вогнепальну зброю, щоденно змінюючи у них дату. Все це вводить в оману правоохоронні органи і викликає проблему доказування причетності суб'єкта до злочину або звільнення від кримінальної відповідальності. Здача зброї правоохоронним органам у момент затримання не може трактуватися як передана за власним бажанням особи.

Наразі майже усі люди мають мобільний або домашній телефон та знають номер міліції, тому сповіщення про намір добровільної здачі загальнонебезпечного предмета не повинно викликати труднощів [23, с. 55-56]. Черговий міськрайліноргану відразу

реєструє це повідомлення в журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, що є документальним підтвердженням про завчасне сповіщення і намір добровільної здачі загальнонебезпечного предмета правоохоронним органам, направляє на місце події слідчо-оперативну групу чи оперативну групу [24, с. 8]. Також черговий по телефону координує наступні дії особи, яка знайшла загальнонебезпечний предмет або має його у незаконному володінні.

Якщо особа безпосередньо принесла загальнонебезпечний предмет до правоохоронних органів з наміром добровільної здачі але без завчасного сповіщення і до того, як його виявлено представниками відповідних органів, слід вважати такою, яка завчасно сповістила про намір здачі. Але якщо правоохоронні органи отримали інформацію від інших осіб про наявність у будь-кого загальнонебезпечного предмета, а при його вилученні особа сповіщає про намір здачі, – не вважати такою, яка завчасно сповістила про це.

Отже, підсумовуючи викладене, слід зазначити, що єдиним способом вирішення цієї проблеми є її усунення шляхом внесення відповідних змін та доповнень до Кримінального кодексу України. На наш погляд, ч. 3 ст. 263 КК України повинна мати такий вигляд: «Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, завчасно сповістивши про намір її здачі» [23, с. 56].

Водночас для забезпечення реалізації права особи на добровільну здачу загальнонебезпечного предмета при вчиненні незаконного виготовлення, переробки чи ремонту вогнепальної зброї або фальсифікації, незаконного видалення чи зміни її маркування, або незаконного виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв вважаємо доцільним доповнити статтю 263-1 КК України частиною 4, аналогічною із змістом частини 3 ст. 263 КК України.

Дуже продуктивно подібні зміни використовуються у ст.ст. 220, 221 Кримінального кодексу Придністровської Молдавської Республіки [18, с. 117-118], де у примітці вказано: «особа, яка добровільно здала предмети, вказані у цій статті, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо її дії не містять іншого складу злочину. Не може визнаватися добровільною здачею предметів, вказаних в цій статті, їх вилучення при затриманні особи, а також при проведенні слідчих дій щодо їх виявлення і вилучення».

Вивчення кримінального законодавства Придністровської Молдавської Республіки [18, с. 117-118] свідчить і про те, що у всіх окремих статтях незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами права громадян відносно добровільної здачі

зброї, бойових припасів, вибухових речовин теж забезпечуються шляхом доповнення статті частиною, що передбачає звільнення осіб від кримінальної відповідальності.

В цілому, для вирішення вищезазначених проблем необхідно внести зміни до ст.ст. 263, 263-1 Кримінального кодексу України та виокремити ще одну статтю. Зазначені зміни повинні бути викладені у наступному вигляді:

«Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами без мети збуту

1. Носіння, зберігання, придбання, передача вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на строк до трьох років.

3. Ті ж дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси чи вибухові речовини у великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

4. Вчинені дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси чи вибухові речовини в особливо великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

5. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, завчасно сповістивши про намір її здати.

Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв

1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси чи вибухові речовини у великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, або якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси,

вибухові речовини чи вибухові пристрої в особливо великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

4. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, завчасно сповістивши про намір її здати.

Стаття 263-2 Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами з метою збуту чи їх збут

1. Носіння, зберігання, придбання, виготовлення, переробка, ремонт, фальсифікація, незаконне видалення, зміна маркування, передача з метою збуту чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт з метою збуту або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси, вибухові речовини чи вибухові пристрої у великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з конфіскацією майна.

4. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою осіб, а також якщо предметом таких дій були зброя, бойові припаси або вибухові речовини в особливо великих розмірах, караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

5. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, завчасно сповістивши про намір її здати.

Примітка. Під великим розміром слід розуміти загальнонебезпечні предмети, кількість яких становить: вогнепальна зброя – 3-10 одиниць; боєприпаси (артилерійські снаряди, бомби, міни, гранати та інші боєприпаси групового ураження) у кількості – 2-5 одиниць, звичайні патрони (стрілецької зброї) у кількості – 200-1000 одиниць, вибухові речовини – 1-5 кілограмів у тротиловому еквіваленті; порох у кількості – 10-50 кілограмів; вибухові пристрої – 2-10 одиниць.

У особливо великому розмірі слід розуміти загальнонебезпечні предмети, кількість яких становить: вогнепальна зброя – більше 10 одиниць; боєприпаси

(артилерійські снаряди, бомби, міни, гранати, і інші боеприпаси групового ураження) у кількості – більше 5 одиниць, звичайні патрони (стрілецької зброї) у кількості – більше 1000 одиниць, вибухові речовини – більше 5 кілограмів у тротиловому еквіваленті; порох у кількості – більше 50 кілограмів; вибухові пристрої – більше 10 одиниць».

Висновки. На підставі проведеної роботи можна зробити висновок, що вирішення окреслених у роботі законодавчих проблем кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами надасть можливість:

– врегулювати кримінальну відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами згідно сучасних вимог розвитку суспільства і злочинності в Україні;

– привести ст.ст. 263, 263-1 КК України у відповідність до міжнародних стандартів, Конституції України; Кримінального процесуального кодексу України; ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність»;

– попередити значний відсоток злочинів, пов'язаних як із незаконним обігом зброї, бойових припасів або вибухових речовин, так і злочинів проти основ національної безпеки України, життя і здоров'я особи, миру, безпеки людства, міжнародного правопорядку, громадської безпеки та проти багатьох інших сфер суспільного життя;

– захистити права і свободи громадян та інших осіб, які перебувають на території України, від насильницької озброєної злочинності та полегшити роботу правоохоронних органів у цій сфері.

Список використаної літератури

1. Скороходов В. Фармацевтический паук / В.Скороходов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.from-ua.com/health/286e92a2fe349.html>.
2. Приходько Т. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами // Законодавство України: науково-практичний коментар. – 2006. – № 6. – С. 66–71.
3. Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян : Указ Президента України від 18.02.2002 р. // Офіційний вісник України. – 2002. – № 8. – Ст. 331.
4. Про організацію діяльності Департаменту карного розшуку та підрозділів карного розшуку ГУМВС, УМВС : Наказ МВС України від 30.06.2009 № 285. – 35 с.
5. Про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боеприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних націй проти транснаціональної організованої злочинності : Закон України від 02.04.2013 р. № 159-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 10. – Ст. 108.
6. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. – Х.: Одісей, 2011. – 56 с.

7. Кримінальний кодекс України : [за станом на 5 листопада 2012 р.]. – Х. : Одісей, 2012. – 232 с.

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України : Закон України // Кримінальний процесуальний кодекс України. – Х. : Одісей, 2012. – 360 с.

9. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.11.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

10. Уголовный кодекс Швейцарии / научное редактирование, предисловие и перевод с немецкого канд. юрид. наук А. Серебренниковой. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. – 350 с.

11. Уголовный кодекс Грузии / перевод с грузинского И. Мериджанашвили. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. – 409 с.

12. Уголовный кодекс Республики Польша / перевод с польского Д. Барилевич – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 234 с.

13. Уголовный кодекс Республики Болгария / перевод с болгарского Д. Милушева, А. Лукашова. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001 – 298 с.

14. Уголовный кодекс Республики Таджикистан – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 410 с.

15. Уголовный кодекс Республики Беларусь. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001 – 474 с.

16. Уголовный кодекс Российской Федерации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1136988&subID=100041230,100041232,100041241,100041322,100037757#text>.

17. Уголовный кодекс Республики Молдова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=3835.

18. Уголовный кодекс Приднестровской Молдавской Республики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.mvdpmr.org/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=2&Itemid=106.

19. Уголовный кодекс Азербайджанской Республики / перевод с азербайджанского Б. Аббасова. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 357 с.

20. Уголовный кодекс Республики Казахстан. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 466 с.

21. Уголовный кодекс Латвийской Республики / перевод с латышского канд. юрид. наук А. Лукашова. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001 – 313 с.

22. Уголовный кодекс Китайской Народной Республики / под ред. докт. юрид. наук, проф. А. Коробеева, пер. с китайского Д. Вичикова. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 303 с.

23. Мітрухов П. Шляхи вирішення проблем підстав звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених : матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 30 травня 2011 р.). – Х. : ХНУВС, 2011. – 88 с.

24. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та положень про комісії : наказ МВС України від 19.11.2012 № 1050. – 34 с.